

1. TMMOB MÜHENDİS-MİMAR-ŞEHİR PLANCI KADIN KURULTAYI DOĞU ve GÜNEYDOĞU BÖLGE ÇALIŞTAYI GİRİŞ

Çalışma yaşamında, erkek egemen sistemin şekillendirdiği “cinsiyetçi iş bölümü”, mühendis, mimar ve şehir plancı kadınları da etkilemektedir. Mühendislik-Mimarlık ve Şehir Planlama meslekleri kuramsal olarak kadınlara açık olmakla birlikte; şantiyelerde, fabrikalarda v.b. iş yerlerinde özellikle erkek işçileri yöneterek çalışmayı gerektiren işlerde, “yetersiz” kalacakları, evlenip çocuklu çocuğa karışarak işi yarım bırakacakları, ev ve iş hayatını bir arada yürütmeye çalışırken işi ihmal edebilecekleri gibi erkekler için söz konusu edilmeyen gerekçelerle kadınlara vize uygulanan mesleklerdir. Bu mesleklerdeki kadınların çoğunluğu, adeta gizli bir iş bölümü ile ofis içlerinde ifa edilebilecek, dikey hiyerarşide çok yükseklerde yer almayan işlere ve görece düşük ücretlere itilmektedirler.

Kadın mühendis, mimar ve şehir plancıları, öğrencilik, iş arama, uzmanlık alanı seçimi, v.s. uygun istihdam, ücretlendirme, mesleki gelişim ve kariyer süreçlerinde erkek meslektaşlarından farklı sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Yaşadıkları bu sorunların tespitinde ve çözümünde bir araya gelebilecekleri bir organa ve birlikte mücadele etmeye duydukları ihtiyaç ortadadır. 21-22 Kasım 2009 tarihlerinde düzenlenen TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı, bu ihtiyacı karşılamaya yönelik önemli bir adımdı.

1.1. KURULTAYIN TEMEL HEDEFLERİ

TMMOB'nin kadın üyelerinin, cinsiyetleri nedeniyle erkek meslektaşlarından farklı olarak yaşadığı özgül sorunları ortaya çıkarmak. Bu sorunlar etrafında çözüm önerileri ve politika oluşturmak, Kadın üyeler için sunulacak çözüm önerilerini, kadın üyelerden oluşan çalışma grupları üzerinden geliştirmek üzere bir Örgütlenme Modeli geliştirmek, Kadın üyelerin TMMOB içerisinde temsiliyetlerinin artırılmasının önünü açacak tedbirlerin alınmasıydı.

Tüm bu hedefleri gerçekleştirmek üzere 6 adet bölge çalıştayı hedeflendi.

BÖLGESEL ÇALIŞTAYLAR

1.MARMARA BÖLGESİ	İSTANBUL	TARİH: 7	HAZİRAN	2009	PAZAR
2.AKDENİZ BÖLGESİ	ADANA	TARİH: 27	EYLÜL	2009	PAZAR
3.EGE BÖLGESİ	İZMİR	TARİH: 4	EKİM	2009	PAZAR
4.KARADENİZ BÖLGESİ	SAMSUN	TARİH: 11	EKİM	2009	PAZAR
5.İÇ ANADOLU BÖLGESİ	ANKARA	TARİH: 18	EKİM	2009	PAZAR
6.DOĞU ve G. DOĞU ANADOLU BÖLGESİ	DİYARBAKIR	TARİH: 1	KASIM	2009	PAZAR

YER: SÜMERPARK KONFERANS SALONU

Çalıştaylarda işlenecek konu başlıkları aşağıdaki şekilde belirlendi.

TMMOB'de kadın örgütlenmesi

Cinsiyetçi iş bölümü / İşyeri Pratikleri

Kapitalist krizin kadına / kadın mühendis, mimar, şehir plancılara etkisi

Mühendislik eğitiminde cinsiyetçilik

2. DOĞU ve GÜNEYDOĞU BÖLGE ÇALIŞTAYI HAZIRLIK ÇALIŞMALARI

Toplantı Sayısı: 11

1 Kasım'da yapılacak çalıştaya yönelik çalışmalara başlamadan önce, TMMOB Diyarbakır'a bağlı tüm kadın üyelere ulaşabilmek amacıyla tüm odalarla yazışmalar yapılarak, çalışmayı yürütmek için temsiliyet istendi. Odalardan ilgili temsiliyette görev alan kadın üyelerle ilk toplantı gerçekleşti. İlk toplantının amacı; tanışma, TMMOB'lu kadınların bağımsız bir kadın politikası oluşturmasını sağlama, örgütlenme süreci, Kurultay duyurusu ve kadın dayanışma ağının oluşturulmasına yönelikti.

Yapılan toplantılar daha sonra çalıştay hazırlıklarını içerdi. Öncelikle belirlenen Atölye konu başlıkları için kolaylaştırıcılar belirlendi. Kolaylaştırıcılar çalışmalarını yürütürken, aynı zamanda afiş, broşür vs. basım ve dağıtım işlerine devam edildi.

ÇALIŞTAY KONULARI VE KOLAYLAŞTIRICILAR

KONU 1 : TMMOB'de kadın örgütlenmesi

Kolaylaştırıcılar: Sorgül AYTEK (EMO), Dilara GÜZELGÜL (EMO)

KONU 2 : Mühendislik/mimarlık/şehir planlama eğitiminde cinsiyetçilik

Kolaylaştırıcılar: Hüsnügül GÖK (EMO), Makber ÇETİNKAYA (EMO), Dilber ÖNEN (EMO)

KONU 3 : Cinsiyetçi işbölümü / İşyeri pratikleri

Kolaylaştırıcılar: Fatma ESMER (ZMO), Gelavuj AKKOÇ (MO), Sultan ERDEMLİ (İMO)

KONU 4 : Kapitalist krizin kadın mühendis, mimar, şehir plancılara etkisi

Kolaylaştırıcılar:Hülya ERDEDE (İMO), Fatma KUYUCU (İMO)

Tüm bu çalışmalar yürütülürken, daha çok kadın kitlesine ulaşabilmek amacıyla 14 Ekim 2009 tarihinde Mimarlar Odasında TMMOB kadın üye toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda, açılış konuşmasının ardından, kadın üyeler, kadın komisyonu, kadın kurultayı ve 1 Kasım Yerel Bölge Çalıştay konusunda bilgilendirme yapıldı. Ardından, Çalıştay programı düzenlendi.

Tüm hazırlık çalışmalarının sonucunda, 1 Kasım 2009 tarihinde, Sümerpark Konferans salonunda 50 kişilik kadın üyenin katılımıyla çalıştay gerçekleştirildi. Çalıştay programı neticesinde, önce kayıt işlemleri yapıldı. Ardından Açılış konuşmaları yapıldı. Konuşmaların ardından atölye grupları oluşturuldu ve çalışmalar 1 saatlik bir zaman diliminde gerçekleştirildi. Yazının devamında ayrıntıları verilen atölye çalışmaları Forumda sunuldu.

3. DOĞU ve GÜNEYDOĞU BÖLGE ÇALIŞTAYI SONUÇLAR

Yapılan 4 atölye çalışması sonucunda, daha çok Bölgede karşılaşılan sorunlar ele alınarak aşağıda belirtilen çözüm önerileri dile getirildi.

- Bölgede, yaygın olarak konuşulduğu bilinen Kürtçe'nin ilk ve orta öğrenimde, eğitim dili olarak kullanılması; üniversitelerde ise bölgemizde mesleğini icra etmeyi planlayan meslektaşlarımızın işlerini kolaylaştırmak, bölge insanıyla doğru diyalogların kurulabilmesini sağlamak amacıyla Kürtçe dilinin seçmeli ders olarak okutulmasıyla ilgili gerekli çalışmaların yapılması ve bu çalışmaların desteklenmesi,
- Bölgede barış ortamının sağlanması için TMMOB'un girişimlerde bulunması ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla ortak çalışmalar yürütülmesi,
- TMMOB'de kadının kendi kimliği ve rengiyle örgütlü olarak bulunması ve vereceği mücadelenin erkek egemenlikli bu alanın dönüşümü için bir tercih değil zorunluluk olarak görülmesi,
- TMMOB ve şubeleri yönetimlerinde alınacak kararlarda kadının kimliği ve rengini yansıtmaları için kadın yöneticiler yer almalıdır. Bunun önünün açılması için belirlenecek oranda kota uygulanması,

- TMMOB içerisinde kadınlar, ayrıştırıcı, ötekileştirici kavramlara ve tanımlara karşı etkin mücadele etmelidir. Ötekileştirici ve ayrıştırıcı bir isim olan ve sadece bir ırkı temsil eden “Türk” Mühendis Mimar Odaları Birliği isminin daha genel ve herkesi kimliğiyle kabul eden “Türkiye Mühendis Mimar Odaları Birliği” olarak tüzük ve yönetmeliklerde değiştirilmesi,
- Bölgenin toplumsal yapısı içerisinde kadın yeniden dirilerek, kendi devrimini yaratmıştır. Toplumsal barışın sağlanması için önemli ipuçları içeren kadının bu alandaki mücadele deneyimi, kadın örgütlenmesi açısından incelenmesi,
- Öğrenci gençlik içerisinde kadının kimliğiyle örgütlenmesi sağlanmalı, bu örgütlülük aracılığıyla özellikle erkek zihniyetinin değişim ve dönüşümü için özgün çalışmalar yürütülmesi,
- Mobbing olgusunun kadın üzerindeki yansımalarının TMMOB çalışma politikası haline getirilmesi,
- Kadının cinsiyeti ile ilgili annelik v.b izin haklarının kullanılmasındaki baskının yok edilmesi açısından odanın gerekli denetimi gerçekleştirilmesi,
- İşyerinde saklı tacize karşı kadına psikolojik desteğin verilmesi,
- Kadının kariyerine yönelik engellerin puanlama sistemi yaratılarak ortadan kaldırılması,
- TMMOB personel alımlarında kadınlara pozitif ayrımcılık yapılması,
- Bölgemizde arazi şartlarında daha güvenli ve verimli çalışma koşullarının sağlanması için bölgedeki savaşın biran önce durması, barış sürecinin hızlandırılması ve Kürt sorununun demokratik, bir şekilde çözüme kavuşturulması için bölgedeki kadınlarının sesinin duyulması,
- Kürt sorununun çözümü ile ilgili başlatılmış olan demokratik açılım sürecinin hızlandırılması için TMMOB’nin aktif rol alması gerektiği,
- Bölgede yapılan projelerin bölge mühendislerine verilmesi konusunda meslek odalarının etkin olmasının sağlanması,
- Bölgede yerel yönetimlerde çalışan kadın mimar, mühendis, şehir planlamacılara yapılan baskıların engellenmesi,
- Mayınlı arazilerin temizlenerek üretime açılması ve bölge halkının kullanımına sunulması,
- Devletin bölgeye yönelik istihdam alanları açması,
- Medyanın bölgeye yönelik yanlış haberlere son vermesi,
- Özel yatırımların önünün açılması,
- Bölgenin yeraltı kaynaklarının kullanıma açılması,
- Karacadağ’da bulunan taşlı arazinin temizlenip organik tarıma açılması,
- Bölgenin tarihi dokusunun, bitki florasının, ekolojik dengenin bozulmasına yönelik yapılan sınır barajlarının konum ve gereklilik konusunda TMMOB’nin bu konuda etkin olması,
- Bütün sorunların temel kaynağı olan savaşın sona erdirilerek kaynaklarının bölge halkının kullanımına açılması,
- Diyarbakır TMMOB üyesi Mimar Heval ERDEMLİ’nin yerel yönetimlerde çalışmasından dolayı 14 Nisan 2009 tarihinden bu yana tutuklu bulunmaktadır. Siyasi nedenlerle ve bir dayanağı olmayan bu durumun TMMOB’li kadınlar olarak sona erdirilmesi istendiği belirtildi.

4.TMMOB KADIN KURULTAYI'NA DOĞRU

21-22 Kasım 2009 tarihinde TMMOB Bünyesinde gerçekleştirilen ilk Mühendis, Mimar şehir Planc  Kadın Kurultayı, 280 kadın delege ve 60'a yakın kadın öğrencinin katılımıyla Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryum'unda yapıldı.

Kurultay, Düzenleme Kurulu Başkanı Boran Başak Koç'un açılış konuşmasıyla başladı. Boran Başak Koç'tan sonra, TMMOB Yönetim Kurulu ve Düzenleme Kurulu  yesi Gülay Odabaş, EMO İstanbul şubesi Yönetim Kurulu  yesi Pınar Hoca ulları ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da konuşma yaptılar.

Açılış konuşmalarından sonra tek önergenin verildiği Divan Heyeti'nin oluşumu gerçekleştirildi. Karar  nergelerinin görüşülmesine geçilmeden önce, Kurultay hazırlık sürecinde, TMMOB'a bağlı Odalara  ye kadın mühendis, mimar ve şehir plancılarının profilini araştırmak üzere 2669 kadın üyeyi kapsayan anket çalışmasının sonuçları salonla paylaşıldı.

Kurultay delegasyonu, "Mühendislik, Mimarlık, şehir Planlama Eğitiminde Cinsiyetçilik", "Cinsiyetçi ř Bölümü ve şyeri Pratikleri", "Kapitalist Kriz ve Kadınlar" ve "TMMOB'da Kadın  rg tlenmesi" ana başlıklarını taşıyan 60'a yakın karar taslağı üzerinde tartışarak, sonuçlanmasını sağladı. Bu süreçte verilen 80'e yakın yeni önerge ise, kararların şekillenmesinde önemli katkılar sağladı.

Son dönemde yaşanan krizle en kolay işini kaybeden, daha düşük ücrete tabi olan ve kayıt dış çalıştırılanların çoğunun yine kadınlar olması; mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı alanında yaşanan cinsel ayrımcılık üzerine somut durumlar ve üzüm  nerileri; hem meslek grubu içerisinde hem de TMMOB karar süreçleri içerisinde sayısal olarak azınlık olan kadın üyelerin cinsiyetleri nedeniyle yaşadıkları özgül sorunların ortaya çıkarılması ve  z m ne yönelik kalıcı mekanizmaların önerilmesi anlamında TMMOB Kadın Mühendisler-Mimarlar-şehir Plancıları Kurultayı başarılı geçmiştir.

